
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
MERKEZ KONSEYİ BAŞKANI
Dr. Erdal ATABEK'İN
28. BÜYÜK KONGRE AÇIŞ KONUŞMASI

**Genel Başkan Dr. Erdal ATABEK 28. Büyük Kongre
Açılış Konuşmasını Yaparken**

Sayın Konuklar, Sayın Delegeler,

Türk Tabipleri Birliği Büyük Kongresi çalışmalarına bugün başlıyor. Ülkemizin her yanından, sayıları giderek artan Tabip Odalarımızın delegeleri olarak Büyük Kongreye katılan meslekdaşlarımız Büyük Kongremizin önemini vurgulamaktadır. Hekimlerin ve dış hekimlerinin Anayasal tek meslek kuruluşu olan Birliğimiz, çalışma alanlarını genişletirken, örgütlenme gücünü de arttırmaktadır. Bu Büyük Kongremizde de, dört yeni Tabip Odamızın kurulmasını görüşeceğiz. Önümüzdeki on yıl içinde, illerimizin büyük çoğunluğunda, belki de tümünde Tabip Odalarımızın kurulması olgusunu yaşayacağız. Parlamendodaki 6023 sayılı Yasamızın değişikliğiyle ekonomik güce kavuşacak örgütümüzün, bugünkünden daha etkin işlevler yapacağına inanıyoruz, bunun için çaba harcıyoruz.

Hemen belirtmek gerekir ki, bir örgütün gerçek gücü olan iç ve dış dinamizmi, sadece örgütün yaygınlaşmasına, sadece örgütün ekonomik güçlenmesine bağlı değildir. Bir örgütün asıl gücü, örgütün

doğru ilkeler koyabilmesine, bu doğru ilkelerin yolunda uzun soluklu çalışabilmesine, çalışmalarını kararlılıkla sürdürebilmesine öncelikle bağlıdır. Türk Tabipleri Birliği de, gücünü bu niteliklerinden almaktadır. Kıvançla söylemek isteriz ki, Büyük Kongrelerimiz bu gücü Birliğimize vermektedir, Tabip Odalarımız bu gücü Birliğimize vermektedir, Merkez Konseyimiz bu gücü temsil etmektedir. Büyük Kongrelerimizin, Tabip Tabip Odalarımızın, Merkez Konseyimizin bu birbirini güçlendiren dayanışması, bu birbirini tamamlayan birlikteliği en büyük gücümüzdür. Bu gücün daha da artacağına, daha da etkin işlevler yapacağına kesinlikle inanıyoruz, kesinlikle güveniyoruz.

Türk Tabipleri Birliği'nin güçlü olması, etkin işlevler yapması ülkemizin bugünkü çok bunalımlı döneminde büyük bir önem taşımaktadır. Anayasal meslek kuruluşları ülkemizin bunalımıyla yakından ilgilenmeye, varoluş nedeni olan demokrasiye, özgürlüklere sahip çıkmaya, onları geliştirmek için çalışmaya zorunludurlar. Bu zorunluluk, insana saygı duyan, insan yaşamını, insan sağlığını amaçlayan bir mesleğin insanları için, Türk Tabipleri Birliği'nin üyeleri için herşeyden önce bir meslek sorumluluğudur. Bu zorunluluk, ülkemizin gerçeklerini açıklamanın, bebek ölüm oranlarının neden yüksek olduğunu, 0-4 yaş arası çocuk ölümlerinin tüm ölümlerin yarısından fazlasını neden oluşturduğunu açıklamanın sorumluluğudur. Demokrasiye, özgürlüklere sahip çıkmanın, onları geliştirmek için çalışmanın zorunluluğu, bu ülkede yaşayan aydınlar olmanın, bu ülkede yaşayan insanlar olmanın sorumluluğudur.

Demokrasi ve özgürlükler soyut kavramlar değildir. Demokrasi ve özgürlükler, kavram olarak söylenişleriyle değil, işleriyle, etkinliğiyle, halk tarafından yaşanabilmesiyle varolurlar. Düşünme özgürlüğü, düşüncelerini sözle ve yazıyla açıklama özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, toplanma özgürlüğü; sadece kâğıt üzerinde kaldığı zaman, işlemediği zaman, yoktur demektir. Kaldı ki, özgürlüklerin amacı salt düşünmek, düşündüklerini açıklamak, örgütlenmek, toplanmak değil, bu yollarla toplumdaki haksızlıkları ortadan kaldırmak, gelir dağılımı eşitsizliklerini gidermek, insanın doğmak, yaşamak, çalışmak, beslenmek, barınmak, eğitilmek, yarınına güvenmek gibi haklarını yaşama geçirmektir. Demokrasi ve özgürlüklerin amacı soyut değil, tersine çok somuttur. İşte bu somut amaçlardır ki, demokrasiyi ve özgürlükleri kurmanın, korumanın, geliştirmenin sürekli bir savaşım ile sağlanmasını gerekli kılmaktadır. Bu somut amaçlar nedeniyle, ülkemizde demokrasi ve özgürlükler zorlanmaktadır.

Ülkemizin somut durumuna baktığımız zaman durumu daha açık görebiliyoruz. Canlı doğan her bin çocuğun 154'ünü yitiriyoruz. Çevre sağlığı koşullarımız, çarpık sanayileşme, bozuk kentleşme nede-

niyle gün geçtikçe bozuluyor. Bu sıcak yaz günlerinde deniz kıyılarından halkın yararlanma olanağı kalmamıştır. Halkın denize girebileceği yerlerde ya deniz kirlenmiştir, ya da kıyılar yağmalanmıştır. Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde denize girebilmek, ancak yerleşme yerlerinin uzaklarında yazlığı olanlara, ya da oralara gidebilecek aracı olanlara özgü bir lüks durumuna gelmiştir. Bir kilo etin 150 liradan yukarlara tırmadığı, bir kilo meyvenin 60-100 lira arasında değiştiği ülkemizde beslenme giderek bozulmakta, daha çok karbonhidrata dayalı duruma gelmektedir. Konut kiralari en üst dereceden maaş alan bir memurun aylık gelirine ulaşmaktadır.

İşsiz sayısı 3.5 milyonu geçmektedir. Sayıları 400 bini geçen liseyi bitiren gençlerin ancak 37 bini, % 10'unun da altı yüksek eğitim kurumlarına girebilmektedir. Yüksek eğitim kurumlarını bitirenlerin bir bölümü işsizdir. Artan hayat pahalılığı, hızlı enflasyon nedeniyle işçiler, memurlar, emekliler gelirlerinin sürekli azaldığını görmekte, ekonomik bunalımlarını artarak yaşamaktadırlar. Enflasyon hızı, 1978 yılında % 70'i bulmuştur. 1978 yılında Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından belirlenen ortalama işçi ücreti olan 207 lira 93 kuruşluk günlük gelir, fiyat artışlarının etkisinden arındırıldığında 31 lira 5 kuruşa düşmektedir. Net günlük işçi ücreti, böylece 1971 yılı net günlük işçi ücreti olan 31 lira 70 kuruşun da altına düşmüştür. Toplu sözleşme ve grev hakkı olan sendikalı işçilerin durumu böyle olunca, memurların durumunun bundan da kötü olduğu açıktır. Ülkenin vergi yükünü, bordro üzerinden vergileri kesilen, gelirlerinin yarısını, yarısından da fazlasını vergi olarak ödeyen işçilerin, memurların taşıdığı bilinmektedir.

Halk sağlığını korumak da, tıpkı demokrasi ve özgürlükler gibi soyut kavramlar değildir. Halkı hayvansal proteini yeterli, kalorisi, vitamini yeterli besinlerle beslemek, halkı sağlıklı bir çevrede yaşatmak, halkı sağlıklı konutlarda oturtmak, halkın ısınmasını, aydınlanmasını, temizlenmesini, dinlenmesini sağlamaktır, halk sağlığını korumak. Halkın sağlığını korumak, yaşam koşullarını herkes için sağlıklı kılabilmek, işçilerin çalışma koşullarını sağlıklı kılabilmek, okul öğrencilerinin, gençlerin bedence, ruhça sağlıklı gelişmelerini sağlayabilmektedir. Bunları yapmamak, yapamamak, doğan hastalıkları önleyememek, sonra da hastalıklar için hastaneler yapmak, hekim yetiştirmek, ilaç tüketimini artırmak çözüm değildir, yanlış sağlık politikasıdır, yetersizliğe, başarısızlığa mahkûmdur.

Halkın sağlığı, ülkenin sosyo-ekonomik durumundan ayrılamaz derken bunları söylemek istiyoruz.

Hekimlerin konumu da, aynı sosyo-ekonomik yapının bir parçasıdır. Hekimler, bu bozuk yapı içinde bu yapıyla bütünleşen işlevlere

itilmektedir. Bir yandan, bozuk beslenmenin, bozuk çevre koşullarının, her türlü stresin ortamında hastalananların tedavisi için aşırı yükler altında çalışmakta, diğer yandan her türlü güvencenin kendi özel çalışmasına bırakıldığı bir düzende, kendi güvenliğiyle halkın sağlık gereksinmesi arasındaki çelişkiye sürüklenmektedir. Halkın hastalanma oranını yükselten nedenlere karşı çıkmayanlar, çıkmayanlar, hekimleri halkın dertlerinin karşısında bırakanlar, hekimleri suçlayarak temel yapı bozukluklarını örtmeye çalışanlar bu aldatmacalarında başarıya ulaşamayacaklardır. Bozuk düzenin temel çelişkilerini hekimlerin üzerine yıkrak kendilerini kurtarmak isteyenler yanılmaktadır. Hekimleri bu yapının bozukluklarıyla bütünleştirmek, böylece onları bu bozuk yapının savunucuları yapmak isteyenler yanılmaktadır.

Hekimler yıllar boyu bu çelişkiye sürüklenmiş, kendi geçim güvencelerini özel çalışmalarında aramak zorunda bırakılmış, Devletin vermesi gereken ücretleri halktan almakla karşı karşıya bırakılmış, bu yolla halka yabancılaştırılmıştır. Siyasal iktidarlar bir yandan hekimlere göz kırparken diğer yandan hekimleri halka kötölemiş, böylece yarattığı çelişkiden yararlanarak kendi temel yanlışlarını gizleme yolunu seçmişlerdir. Bu yolla içine itildikleri bireycilik uzağını farkedemeyen, bunda bazen yarar gören hekimler de örgütlenmek ve örgüt içinde güçlenmek yerine, kendi bireyci konumlarının sürmesini ister duruma gelmişlerdir.

İşte, tam-süre ilkesi bu çelişkilere son vereceği için doğrudur. Hekimle halk arasındaki çelişkiye, hekimle hekim arasındaki çelişkiye, hekimle mesleği arasındaki çelişkiye son cereceği için doğrudur. Bu ilkeyi yaşama geçirirken yapılan hatalar, uygulama yanlışları tam-süre ilkesinin doğruluğuna en küçük bir gölge düşürmez. Tam-süre ilkesi yaşayacaktır, işlerlik kazanacaktır, süreklidir, kalıcıdır. Yasa uygulamasını erteleyerek süre kazanmak, giderek büsbütün ortadan kaldırmak, yıllar boyu sürdürülen bu çelişkilerin tuzağına yeniden düşmektir.

Onun içindir ki, tam-süre ilkesinin yaşamasını kendimize görev biliyoruz. Bu ilke yanlış uygulanarak yozlaşmasına karşı çıkıyoruz. 2183 sayılı Yasaya ayrı hüküm koyarak, tam-süre Yasasının işlerliğini azaltan sorumluları kınıyoruz. Yasadaki yanlışları, uygulamadaki yanlışların düzeltilmesini sürekli görevimiz sayıyoruz. Tam-süre uygulamasında enflasyonla aşınan diğer azalmalarının karşılanması gerektiğini belirtiyoruz. Tam-süre ilkesi sürecektir, ertelenmeyecektir, eksikleri tamamlanacaktır, yanlışları düzeltilecektir. Hekimler bundan böyle, tüm güvencelerini birliklerinde, örgütlü güçlerinde bulacaklardır. Bundan böyle savaşımız hep beraber, daha güçlü verilecektir.

Hekimler, ister kamu hizmetinde çalışsın, ister serbest çalışsın emekçidirler. Çalışmaları kendi emek güçlerine bağlıdır. Kendi çalışmalarının ürünüyle yaşarlar. Onun için de, toplumdaki işçi ve emekçi sınıfların yanında, onlarla birliktedir. İşçilerin, emekçilerin savaşımına hekimler ortaklırlar.

Tarihimizin, her döneminde bağımsızlık için savaşım vermiş olan, emperyalizme karşı savaşım vermiş olan, istibdat yönetimlerine karşı çıkmış olan, bu amaçlar uğrunda canlarını vermiş olan hekimler, bugün bu ilkelerini daha da genişleterek savaşımalarını sürdürmektedir. Ülkemiz bugün de, bu çelişkilerin bunalımını yaşamaktadır. Türkiye, sosyal ve ekonomik yapısının çelişkilerinden kaynaklanan büyük bir bunalım dönemini yaşamaktadır.

ANKA Ajansı 11 haziran 1979 günkü «Ekonomik Bülten»inde «Batıdaki Bekleyişleri» şöyle belirtmektedir :

«Batı kapitalizmi, Türkiye'ye yardım sorununu örnek bir olay olarak ele almışa benzemektedir. Pek çok az gelişmiş ülkeye göre oldukça ileri durumda bulunan Türkiye, bütün çarpıklığına karşın, sanayileşme yolunda bugüne kadar gerçekleştirdiği birikimleriyle, batı için tehlike potansiyeli taşıyan bir ülke görünümünde bulunmaktadır. Kötü yönetildiklerinde kuşku bulunmayan kamu iktisadî teşebbüsleri de bu gelişiminde önem taşımaktadırlar.

Batı kapitalizmi, Türkiye'nin plân disiplinine dayalı bir öncelikler politikası izleyerek ve bütün olanaklarını üretimi arttırmak için zehirli ederek dördüncü plân dönemi sonunda kendi kendine yeterli hale gelebileceğini görmüştür. Kendi kendine yeterli bir Türkiye ise, günümüzde dünya politikalarının odağı olan Ortadoğu'da bütün dengeleri tersine çevirebilecektir.

Bunun önlenmesi için Türkiye'ye yönelik özel politikalar geliştirilmiştir :

1 — Türkiye'ye yapılacak ekonomik yardıma siyasal bir içerik kazandırılmıştır. Mart 1978'de devalüasyon yapan ve Uluslararası Para Fonu'yla anlaşılan CHP ağırlıklı Hükûmet, beklediği dış krediler gelmeyince siyasal zeminlerde pazarlığa kolaylıkla çekilmiştir. Bu arada, siyasal kozların kısa sürede ortaya serilmesi ve nereye kadar gidilebileceğinin sergilenmesi, Türkiye'nin pazarlık gücü 1979 ilkbaharında yok denecek ölçüde zayıflatmıştır. Örneğin, Salt II anlaşması uyarınca Sovyetler Birliği'nin denetlenmesinden çok Birleşik Amerika'nın Ortadoğu'da aradığı yeni dengelerin oluşturulmasına yönelik U-2'lerin tartışmasını Birleşik Amerika'yla Sovyetler Birliği'ne bırakmaktan öte birşey yapılamamıştır.

2 — Türkiye'nin Avrupa para piyasalarından IMF'den geçmeden yararlanamamasına ağırlık verilmiştir. Yüz milyarlarca dolarlık fonla-

rin toplandığı Avrupa para piyasaları, batılı merkezlerin para politikalarını tehdit etmektedir. Bu piyasalardan pek çok az gelişmiş ülke gibi Türkiye de, DÇM gibi düşünülebilecek en kötü yöntemle de olsa yararlanabilmiştir.

Batı için para piyasalarının denetimi giderek önem kazanan bir sorun olmuştur. Para piyasalarının denetiminde, IMF, Batılı ülkelerin merkez bankalarının tek tek başaramadıklarını gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

IMF, Türkiye'nin para piyasalarından yararlanması için «yeşil ışık» yakacak kuruluş olurken izlenecek kur ve kamu girişimciliği politikalarına darbe vurma olanağına da kavuşmuştur. Ancak, 1978 ve 1979 «stand by» ları bu olanağı birer yıllık sürelerle sınırlamıştır.

3 — Batı, Türkiye'de uygulanacak uzun dönemli ekonomik politikalarını belirleme çabalarını yoğunlaştırmıştır. Bu yöndeki çabalar, özellikle sanayileşme seçimlerine doğrudan müdahale biçiminde gelişmektedir. Türkiye'den istenen, özellikle tarıma ağırlık verilmesi ve ekonomik önceliklerin bu çerçevede saptanmasıdır. Bu modelin, ihracatı arttırmak için dayandığı temeller, üretimi arttırmak çok iç tüketimi kısımaya yöneliktir. Ayrıca, döviz kurlarının dış pazarı iç pazara göre devamlı kârlı halde tutacak biçimde değiştirilmesine de ağırlık verilmektedir.

Kâr esasına dayalı piyasa ekonomisi kurallarının kabulü ve yabancı sermayeye teslim olma anlamındaki ekonomiyi dış rekabete açmak, batının sanayileşme modelinin son hedefleri olmaktadır.

Gerçekte Türkiye için, bugün sağladığı olanakları kendine yeterli hale gelmek için kullanmaması durumunda gelecek yıllarda da Batı'dan büyük tutarlı yardımlar istenmek zorunda kalınacaktır. Faizleriyle birlikte 25 milyar dolara tırmanmış bulunan dış borç yükü, tek başına bu zorunluluğu doğuracak ağırlıktadır.»

Bu belge, ekonomik bağımlılığın ne ölçüye vardığını, ekonomik bağımlılığın siyasal bağımlılıkla ne ölçüde içiçe olduğunu, yakın tehlikeyi de haber vererek açıklamaktadır. Görüldüğü gibi, emperyalizm içerde kâr esasına dayalı kapitalist yapıyı, kendisiyle bütünleştirerek sürdürme amacını kesinlikle ve duyarlılıkla korumaktadır. İşte, dışa bağımlı az gelişmiş kapitalist ülke olgusu budur. Hayat pahalılığının, enflasyonun yükünü işçi ve emekçi sınıfların omuzlarına bindiren bu yapıdır. Halk sağlığını, işçi sağlığını koruyamamanın nedeni budur. Hekimleri ve tüm sağlık personelinin özel gelirlerine iterek halka yabancılaştıran neden budur. Toplumdaki tüm haksızlıkları farkederek, bu haksızlıklara karşı çıkan işçi ve emekçi sınıfların, örgütlenmelerin; demokratik haklarını, özgürlüklerini ortadan kaldırmaya yönelen, ülkeyi faşizm tehlikesine iten asıl neden budur. Bu olgu, emperyaliz-

Kongre salonundan bir görünüş

me bağımlı az gelişmiş kapitalist yapıyı sürdürmek isteyen, işçi ve emekçi kitlelerin yükselen demokratik, sosyal, ekonomik istemlerini susturarak sömürüyü sürdürmek isteyen egemen güçler gerçeğidir.

Bu yapıyı toplumdaki temel kelişkiyi görerek değiştirecek olanlar da işçilerin, emekçilerin örgütlü kitle gücüdür. Sömürüyü önlemenin,

28. Büyük Kongre Divan Üyeleri

gerçek bağımsızlığın, demokrasinin, özgürlüklerin, emeği toplumda egemen kılanın, insana saygının sahibi, işçilerin, emekçilerin örgütlü kitle gücüdür. Hekimler ve onların Anayasal meslek kuruluşu Türk Tabipleri Birliği'nin yeri de bu gücün yanındadır, bu gücün içindedir.

Örgütlü kitle olmanın temel özelliği, ortak emekçi niteliklerine sahip olmaktır. Onun için, tüm çalışanlarla birlikte toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkına sahip olmamız zorunludur. Ancak, böyle bir örgütlenmenin işlerliğiyle demokratik, sosyal, ekonomik istemlerimizi yaşama geçirebiliriz. Bu örgütlenme, kitlemizin işçi ve emekçi kitleleriyle birlikteliğini sağlayacaktır. Bu örgütlenme, hayat pahalılığının yükünü azaltmamızın en büyük etkeni olacaktır. Toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkı için savaşımlar vermek, demokratik haklar için, sosyal, ekonomik haklar için savaşımlar vermek demektir.

Onun içindir ki, görevlerimizi, halk sağlığını, hekim haklarını, sağlık hizmetlerini ülkenin sosyo-ekonomik yapısından ayırmadan demokratik savaşımlarımızı, sosyal, ekonomik istemlerimizi sürdürüyoruz. Başarı hepimizin olacaktır.

Büyük Kongreye başarılar diler, hepinize saygılar sunarım.

SAYIN ABONEMİZ

BİLDİĞİNİZ GİBİ «TOPLUM ve HEKİM» OCAK 1978 TARİHİNDEN BERİ MUNTAZAM YAYIN HAYATINI SÜRDÜRMÜŞTÜR. ABONE ÜCRETLERİNDE DE HIÇBİR DEĞİŞİM YAPILMAMIŞTIR. GEÇEN SÜRE İÇİNDE KAĞIT FİYATLARINDA % 100'Ü AŞAN, MATBAA GİDERLERİNDE İSE % 100'E YAKLAŞAN BİR ARTIŞ SÖZKONUSUDUR.

BU NEDENLE ABONE ÜCRETLERİNİ 250 TL.'YE ÇIKARTMAK ZORUNDA KALDIK. TIP ÖĞRENCİLERİNE İSE 150 TL. OLMASI KARARLAŞTIRILDI.

OKUYUCULARIMIZIN BU DURUMU ANLAYIŞLA KARŞILAYACAĞINA İNANIYORUZ. VE SİZLERİN, ALANINDA TEK DERGİ OLAN «TOPLUM ve HEKİM»İ YAŞATACAĞINIZDAN EMİNİZ.

SAYGILARIMIZLA.

TOPLUM ve HEKİM
